

คุณภาพชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์
ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้
Quality of Life and Social Responsibility of Medical Personnel
during the Epidemic of the COVID-19 Virus (COVID-19) Crisis in the
Southern Region of Thailand

หยาดพิรุณ ขุนศรี¹, สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์², สุพิศ ฤทธิ์แก้ว³ และ จินตนิษฐ์ รัชชี่⁴
Yardpirun Khunsri¹, Somnuk Aujirapongpan², Supit Ritkaew³ and Jintanee Ru-zhe⁴

¹หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

¹Master Student in Business Administration Program, Walailak University, Thailand

^{2,3}สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

^{2,3}School of Management, Walailak University Thailand

E-mail: yardpirun_st1@hotmail.com¹, asomnuk@wu.ac.th², supit.ritkaew@gmail.com³

Received: 2022-06-17; Revised: 2022-06-27; Accepted: 2022-06-28

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ให้ทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้ 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ของโรงพยาบาลศูนย์ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ตามลักษณะประชากรศาสตร์ 3) เพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ในเขตพื้นที่ภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้มีความใกล้ชิดกับกลุ่มผู้ป่วย และมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโควิด-19 มากกว่าคนกลุ่มอื่น ๆ โดยใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ และค่า t-test, F-Test สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า

- 1.คุณภาพชีวิตในการทำงาน ทั้งรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน

3. คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตในการทำงาน, ความรับผิดชอบต่อสังคม, บุคลากรทางการแพทย์, เชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19)

Abstract

The purpose of this research was to study 1) the opinions regarding the quality of life and social responsibility of medical personnel during the COVID-19 Virus (COVID-19) crisis in the Southern Region of Thailand. 2) Different according to personnel factors. 3) The data from this study can be used as guidelines for developing the organization next time. These groups are close to the patient group and the risk of contracting COVID-19 more than other groups. SPSS, percentage, Mean, and SD were used to analyze data. T-test and F-Test were used for comparison, being Pearson product-moment correlation.

Study results.

1. Quality of work-life, both in each aspect and at the moderate level for social responsibility, is at a high level.

2. Individual factors of different Medical personnel's quality of life and social responsibility during the COVID-19 epidemic crisis are not varied.

3. Quality of life of Medical personnel is related to social responsibility during the COVID-19 crisis.

Keywords: Quality of Work-life, Social Responsibility, Medical Personnel, COVID-19 Virus (COVID-19)

บทนำ

ในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2019 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รับรายงานจากจีนว่า พบการแพร่ระบาดในผู้ป่วยโรคปอดอักเสบอย่างรุนแรงจำนวนมาก จากการติดเชื้อไวรัสกลายพันธุ์ในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ทางตอนกลางของจีน ก่อนที่จะประกาศอย่างเป็นทางการว่าเป็นการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 และได้ตั้งชื่อไวรัสชนิดนี้ว่า “โควิด-19” (COVID-19) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้แพร่ระบาดไปหลายๆพื้นที่ทั่วโลก และได้มีการกลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์ต่าง ๆ ในเวลาต่อมา Worldometers ซึ่งเป็นเว็บไซต์รายงานข้อมูลล่าสุดที่มีการรวบรวมจากหน่วยงานด้าน

สาธารณสุขทั่วโลก รายงานจำนวนผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 จากทั่วโลก อยู่ที่ 455,034,353 ราย ส่วนจำนวนผู้เสียชีวิตสะสมอยู่ที่ 6,057,131 ราย 5 อันดับประเทศที่มีผู้ติดเชื้อสะสมสูงสุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สหรัฐอเมริกา อินเดีย บราซิล ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร (อัปเดตข้อมูลวันที่ 12 มีนาคม 2565)

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในประเทศไทย ก็ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง คร่าชีวิตผู้คนจำนวนมากในแต่ละวัน พบผู้ติดเชื้อโควิด-19 มากกว่า 1 หมื่นคนขึ้นไปในแต่ละวัน โดยศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) รายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในประเทศวันเสาร์ที่ 12 มีนาคม 2565 ยอดผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้น 24,592 ราย สะสม (ตั้งแต่ปี 2563) 3,161,241 ราย จำนวนผู้เสียชีวิตรายใหม่ 68 ราย เสียชีวิตสะสม 23,643 ราย ติดเชื้อเข้าข่าย/ATK 20,385 ราย สะสม 1,077,936 ราย โดยจังหวัดที่มียอดผู้ติดเชื้อมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร 3,216 ราย นครศรีธรรมราช 1,228 ราย และชลบุรี 983 รายตามลำดับ

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลกระทบมากมายในหลาย ๆ ด้านทั้งทางด้านเศรษฐกิจและร้านค้า รวมไปถึงการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์ซึ่งเป็นกลุ่มคนด่านหน้าที่ต้องทำงานหนักขึ้นในการตรวจรักษา เฝ้าระวัง ตลอดจนควบคุมการระบาดของโรค หลายหน่วยงานจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่าง ดังนั้นความปลอดภัยในการทำงานเป็นสิ่งสำคัญในการรับมือกับสถานการณ์ระบดการทำงานของบุคลากรทางการแพทย์สะท้อนให้เห็นถึงความเสียสละที่มีบทบาทเป็นอย่างมากในสถานการณ์เช่นนี้ นอกจากนี้แล้วหากเกิดการสงสัยบุคลากรทางการแพทย์ติดเชื้อ อาจทำให้เกิดการกักตัว และขาดบุคลากรในการทำงาน ทำให้เกิดผลกระทบต่อการดูแลผู้ป่วยได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ในการทุ่มเทแรงกายแรงใจ ซึ่งบ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวาง และได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานที่สามารถสะท้อนสายงานบุคลากรทางการแพทย์เป็นสายงานที่ใกล้ชิดผู้วิจัย และสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง เสริมสร้าง ยกระดับคุณภาพชีวิตและพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในการทำงานของบุคลากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบถึงระดับคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ของโรงพยาบาลศูนย์ในเขตพื้นที่ภาคใต้ตามลักษณะประชากรศาสตร์
3. เพื่อทราบถึงข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตของเนื้อหา เป็นการศึกษาถึงคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในโรงพยาบาลศูนย์ 11 แห่งในเขตพื้นที่ภาคใต้ โดยศึกษา 2 ด้าน คือ ด้านคุณภาพชีวิตการทำงานใช้หลักการและแนวคิดของวอลตัน (Walton, 1974) และด้านความรับผิดชอบต่อสังคมใช้หลักการและแนวคิดของคาร์รอล (Carroll, 1991)
2. สถานที่ในการศึกษา โรงพยาบาลศูนย์ของรัฐ 11 แห่งในเขตพื้นที่ภาคใต้
3. ขอบเขตของประชากร ประชากรที่ใช้ศึกษา เป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในเขตพื้นที่ภาคใต้
4. ขอบเขตของตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรอิสระ เป็นปัจจัยต่างๆ ส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ และตัวแปรตามเป็นปัจจัยด้านคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคม ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19

การทบทวนวรรณกรรม

วิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์

จากวิกฤตการณ์โควิด 19 ที่ระบาดไปทั่วโลก คำว่า “นักรบเสื้อกาวน์” จึงเป็นที่กล่าวขานถึงความเสียสละทุ่มเทไม่ว่าจะเป็นแพทย์ พยาบาล หรือบุคลากรทางการแพทย์ในการเป็นด่านหน้าที่ต้องเผชิญความเสี่ยงกับสิ่งคุกคาม (hazards) ซึ่งสิ่งคุกคาม ได้แก่ การสัมผัสกับเชื้อที่ก่อให้เกิดโรค ความเหนื่อยล้า ชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน ภาวะกดดัน ความเครียด ความหมดไฟในการทำงาน และสภาวะทางร่างกายและจิตใจ การช่วยเหลือผู้ป่วยให้หาย มีความปลอดภัยจากโรค โดยรับมือกับสถานการณ์ระบาด เพื่อควบคุมการระบาดของโรคให้ส่งผลกระทบต่อคนไทยน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต (Quality of life) องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1997) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตว่า เป็นการรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อสถานะในจิตใจของพวกเขา ภายใต้บริบททางวัฒนธรรมและคุณค่าของระบบในสังคมที่อาศัยอยู่ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมาย ความคาดหวังมาตรฐานของสังคม และสิ่งอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น เป็นแนวคิดที่กว้าง ซับซ้อน ครอบคลุมในแง่ของสุขภาพร่างกายของแต่ละบุคคล สภาวะจิตใจ ระดับความอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพา สัมพันธภาพทางสังคม ความเชื่อส่วนบุคคลและความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยทั่วไปอาจกล่าวได้ว่าผู้ที่มีคุณภาพชีวิตคือ ผู้ที่มีอาหาร ที่อยู่อาศัยที่ดี มีความปลอดภัย มีอิสระและมีสิทธิเหมือนบุคคลอื่น

Walton, 1973 กล่าวว่า คุณภาพชีวิตการทำงาน เป็นลักษณะงานที่ตอบสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตที่ดี ความพึงพอใจ การยอมรับของสังคม ประกอบด้วยปัจจัย 8 ประการ ได้แก่ 1. การให้ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม 2. สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย 3. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 4. โอกาสในการพัฒนาขีดความสามารถบุคคล 5. การบูรณาการ

ด้านสังคมหรือการทำงานร่วมกัน 6. ประชาธิปไตยในองค์กร 7. ความสมดุลระหว่างหน่วยงานกับชีวิตส่วนตัว 8. ความเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

การให้เพื่อสังคมนั้นสามารถทำได้อย่างหลากหลาย แนวคิดธุรกิจนี้เป็นที่ยอมรับอย่างมากในสังคมปัจจุบัน และกำลังเป็นที่นิยมไปทั่วโลก เพราะบ่งบอกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคคล บริษัทหรือหน่วยงานต่าง ๆ Kotler and Lee (2005) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมว่าเป็นบรรทัดฐานที่บริษัทคือ การยอมรับพันธกิจว่าปรับปรุงตามความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น โดยอาศัยดุลพินิจอย่างอิสระในการเลือกแนวปฏิบัติ

Carroll (1991) ได้แบ่งความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้พีระมิด ซึ่งได้รับการยอมรับ และใช้ศึกษาอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเข้าใจง่าย โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1. ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ และสังคม 2. ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย 3. ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม 4. ความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณประโยชน์

ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการณ์โควิด 19

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานที่ปฏิบัติงาน สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้ต่อเดือน

2. ปัจจัยด้านคุณภาพชีวิต ได้แก่ ค่าตอบแทนที่เพียงพอและเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องสุขลักษณะ และปลอดภัย โอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง การเจริญเติบโตและความมั่นคงในการทำงาน การทำงานร่วมกันและสัมพันธ์กับผู้อื่นในองค์กร ธรรมเนียมในองค์กร ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว และลักษณะงานที่มีคุณค่าต่อส่วนรวม

3. ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อด้านเศรษฐกิจ ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย ความรับผิดชอบต่อด้านจริยธรรม และความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณประโยชน์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 แตกต่างกัน

2. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 แตกต่างกัน

3. คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากบุคลากรทางการแพทย์ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสายวิชาชีพ ได้แก่ แพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ เภสัชกร เป็นต้น

กลุ่มสนับสนุนการทำงาน ได้แก่ ผู้ช่วยของกลุ่มสายวิชาชีพ พนักงานห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่เคลื่อนย้ายผู้ป่วย แม่บ้าน เป็นต้น ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิหรือโรงพยาบาลศูนย์ ทั้ง 11 แห่ง ในเขตพื้นที่ภาคใต้ จำนวนประชากรทั้งสิ้น 20,205 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ W.G. Cochran จากนั้นนำข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากแบบสอบถาม และแบบสอบถามออนไลน์รวม 400 ชุด มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ t-test, F-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ กับปัจจัยส่วนบุคคล และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของคุณภาพชีวิตการทำงานและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในเชิงคุณภาพ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์บุคลากรเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมแบบไม่เป็นทางการ หรือจากการสอบถามข้อมูลนั่นเอง รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ งานวิจัยในห้องสมุดมหาวิทยาลัย เว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น แล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา นอกจากนี้มีการเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมในแต่ละด้านของโรงพยาบาลศูนย์ในเขตพื้นที่ภาคใต้ของไทย อันเป็นประโยชน์ต่อองค์การในการศึกษาข้อมูลเชิงลึกต่อไป เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในองค์กรของตนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์วิกฤตเช่นนี้

ผลการวิจัย

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีสถานที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาล วชิระภูเก็ตสถานภาพโสด ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าตำแหน่งและระดับงานในสายวิชาชีพเป็นพยาบาล ในสายสนับสนุนเป็นผู้ช่วยกลุ่มสายวิชาชีพ โดยมีรายได้ประจำต่อเดือนน้อยกว่า 20,000 บาท

คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในเขตพื้นที่ภาคใต้ พบว่า คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า อันดับหนึ่งคือ การได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างบุคคล การได้รับการปกป้องสิทธิส่วนบุคคล สภาพแวดล้อมที่ดีปลอดภัย การได้รับการพัฒนาทักษะและการใช้ความสามารถ ความก้าวหน้าและความมั่นคง ความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวกับการทำงาน และด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ตามลำดับ

ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ ค่าตอบแทนที่ท่านได้รับมีความเป็นธรรมและทัดเทียม เมื่อเปรียบเทียบกับสายงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน รองลงมาคือ ค่าตอบแทนที่ท่านได้รับเหมาะสมกับปริมาณงานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคง โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ สายงานที่ท่านรับผิดชอบ มีความมั่นคงในอนาคต รองลงมาคือ ความเป็นอิสระในการ

ตัดสินใจในการทำงาน ในสายงานที่ท่านได้รับผิดชอบ และชั่วโมงการทำงานมีความเหมาะสม โดยไม่เกิน สัปดาห์ละ 42 ชั่วโมง โดยเป็นไปตามที่กฎหมายแรงงานกำหนด อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ด้านการได้รับการพัฒนาทักษะและการใช้ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การนำเทคนิค และวิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในการแก้ข้อบกพร่อง และปรับปรุงงานให้มี ประสิทธิภาพ รองลงมาคือ การได้รับการสนับสนุน ให้เข้าประชุมฝึกอบรม หรือสัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง ในการทำงานอยู่เสมอ และการได้รับโอกาสศึกษาต่อในหลักสูตรระยะสั้น หรือในหลักสูตรต่าง ๆ อยู่ในระดับ ปานกลางตามลำดับ

ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การได้รับความไว้วางใจ และความกลมเกลียวเป็นหมู่คณะ รองลงมาคือ การรู้สึกว่าคุณค่า ได้รับการ การยอมรับและความร่วมมือร่วมใจในการทำงานจากเพื่อนร่วมงาน และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อทำงานให้ลุล่วง และการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมสานสัมพันธ์ในองค์กร อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ด้านสภาพแวดล้อมที่ดีปลอดภัย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ ในการปฏิบัติงานมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับลักษณะงาน และมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ สถานที่และท่านปฏิบัติงานในสถานที่และสภาพแวดล้อมที่มีความปลอดภัยจากการติดเชื้อ อยู่ใน ระดับปานกลางตามลำดับ

ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวกับการทำงาน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การได้รับความดีความชอบ เช่น คำชื่นชม สิ่งตอบแทน ทำให้ท่านรู้สึก พึงพอใจในงาน และการใช้ชีวิต อันส่งผลต่อความสำเร็จทั้งงานและชีวิตครอบครัว รองลงมา คือ ช่วงเวลา ในการปฏิบัติงานของท่านมีความสมดุลกับช่วงเวลาที่เป็นอิสระจากการทำงาน อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

ด้านการได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ ความภาคภูมิใจในงานที่ปฏิบัตินั้น เป็นประโยชน์ต่อสังคม ได้แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม รองลงมา คือ การได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญต่อสังคมโดยรวม อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ด้านการได้รับการปกป้องสิทธิส่วนบุคคล โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การได้รับการให้เกียรติและเคารพต่อปัจเจกบุคคลอย่างเท่าเทียมกัน โดยการคิดดี พูดดีทำดี รองลงมา คือ การทำงานของท่านมีการยอมรับในความขัดแย้งทางความคิด และให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น และบรรยากาศในการทำงานของท่านมีความเสมอภาค อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในเขตพื้นที่ภาคใต้ พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า อันดับหนึ่งคือ ความรับผิดชอบต่อเชิงสาธารณะประโยชน์ รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อเชิงจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย และความรับผิดชอบต่อเชิงเศรษฐกิจและสังคม ตามลำดับ

ด้านความรับผิดชอบต่อเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การรักษาและบริการผู้ป่วยด้วยความเคารพในศักดิ์ศรี มีความเห็นอกเห็นใจและปฏิบัติต่อกัน

อย่างมีเกียรติ รองลงมา คือ การชักประวัติในสถานการณ์โควิด 19 และตรวจประเมินผู้ป่วยอย่างเป็นมืออาชีพ จากการปฏิบัติงานของท่านในฐานะบุคลากรด้านหน้าในสถานการณ์เช่นนี้ ท่านคิดว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม ต่อผู้คนจำนวนมาก และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ในเรื่องค่าตอบแทนต่าง ๆ ค่าล่วงเวลา ค่าความเสี่ยงจากการทำงาน การทำประกัน การฉีดวัคซีนทำให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานเป็นอย่างมาก ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความรับผิดชอบด้านกฎหมาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับหนึ่ง คือ การพบผู้ป่วยสงสัยหรือยืนยันติดเชื้อโควิด 19 ได้ปฏิบัติตามแนวทางโดยรายงานแก่หน่วยงานสาธารณสุขอย่างเร่งด่วน รองลงมา คือ การได้รับการป้องกันและควบคุมโรคอย่างเหมาะสม เมื่อมีความเสี่ยงจากการปฏิบัติงานในสถานการณ์โควิด 19 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความรับผิดชอบด้านจริยธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับหนึ่ง คือ การรักษาความลับผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี รองลงมา คือ ท่านปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และให้ความสำคัญสูงสุดแก่ผู้ป่วยที่มีอาการแย่ที่สุด ด้านสติ การฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีสติสัมปชัญญะอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทำงานอย่างเป็นระบบ และเกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุดในสถานการณ์โควิด 19 สามัคคี มีความร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานกับทุกภาคส่วน โดยมีวัตถุประสงค์ให้สถานการณ์คลี่คลาย และการสื่อสารในการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ชัดเจน และทันท่วงที่อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ด้านความรับผิดชอบเชิงสาธารณะประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอันดับหนึ่ง คือ สถานการณ์โควิด 19 ยังมีจำนวนผู้ป่วยมากขึ้นเรื่อย ๆ ได้มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพเพื่อประชาชน รองลงมา คือ ท่านใช้ทรัพยากรทางการแพทย์ที่มีความจำกัดได้อย่างคุ้มค่า เพื่อให้มีอุปกรณ์ใช้สำหรับผู้ป่วยคนต่อไป และท่านได้ดำเนินการเชิงรุกในการให้ข้อมูลในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และข้อมูลด้านสุขภาพที่ถูกต้องแก่ประชาชน ที่ยังไม่มีอาการหรือความเสี่ยง อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปฏิเสธสมมติฐานข้อนี้ที่กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 แตกต่างกัน โดยจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และ F-test (Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า ผลการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

สมมติฐานที่ 2 ปฏิเสธสมมติฐานข้อนี้ที่กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 แตกต่างกัน โดยจากการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าสถิติ t-test และ F-test (Analysis of Variance : ANOVA) พบว่า ผลการศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ และรายได้ต่อเดือน

สมมติฐานที่ 3 ยอมรับสมมติฐานข้อนี้ที่กล่าวว่า คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 พบว่า ผลการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 1.1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 บุคลากรทางการแพทย์มีคุณภาพชีวิตในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ที่แตกต่างกันหรือไม่ตามปัจจัยส่วนบุคคล		
1. เพศ		✓
2. อายุ		✓
3. สถานที่ปฏิบัติงาน		✓
4. สถานภาพ		✓
5. ระดับการศึกษา	✓	
6. ตำแหน่งงาน: สายวิชาชีพ		✓
7. ตำแหน่งงาน: สายสนับสนุนการทำงาน		✓
8. รายได้ประจำเดือน (รวมรายได้พิเศษอื่นๆ)	✓	
สมมติฐานที่ 2 บุคลากรทางการแพทย์มีความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 แตกต่างกันหรือไม่ตามปัจจัยส่วนบุคคล		
1. เพศ		✓
2. อายุ	✓	
3. สถานที่ปฏิบัติงาน		✓
4. สถานภาพ		✓
5. ระดับการศึกษา		✓
6. ตำแหน่งงาน: สายวิชาชีพ		✓
7. ตำแหน่งงาน: สายสนับสนุนการทำงาน		✓
8. รายได้ประจำเดือน (รวมรายได้พิเศษอื่นๆ)	✓	
สมมติฐานที่ 3 คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 และ ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กันหรือไม่	✓	

ข้อเสนอแนะ

ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้

ข้อเสนอแนะด้านคุณภาพชีวิตการทำงาน

1. ค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ค่าตอบแทนไม่สัมพันธ์กับการบริหารความเสี่ยง และภาระงานที่รับผิดชอบทำให้คุณภาพชีวิตลดลง ควรมีค่าความเสี่ยงเพิ่มค่าตอบแทนให้กับบุคลากรทางการแพทย์เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์ สวัสดิการต่าง ๆ ที่บุคลากรควรได้รับให้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน และมีความเหมาะสมกับหน้าที่ที่เผชิญต่อความเสี่ยง ตลอดจนควรกำหนดหลักเกณฑ์การจ่ายเงินค่าความเสี่ยงให้มีความชัดเจน มีความเป็นธรรมและเสมอภาค และเสนอให้ใช้หลักเกณฑ์ทางด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการโดยเสมอภาคและทัดเทียมกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ตลอดจนขอให้ดูแลสิทธิประโยชน์ ค่าตอบแทน สวัสดิการ และประกันสังคมให้เอื้อประโยชน์ต่อบุคลากรเพิ่มมากขึ้น

2. ความก้าวหน้าและความมั่นคง ผลการสำรวจข้อมูลจากบุคลากรทางการแพทย์ ทำให้ทราบว่าความคิดเห็นด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน มีความเหมาะสมปานกลางในการตัดสินใจในการทำงานภายใต้สถานการณ์โควิด 19 และโอกาสความก้าวหน้าต่อบุคลากรอยู่ในตำแหน่งเดิมเป็นระยะเวลานาน ๆ ครั้งถึงจะมีการเลื่อนขั้น ทำให้ไม่สามารถวางแผนการเติบโตในเส้นทางความก้าวหน้าของตนเองได้เท่าที่ควร ควรสร้างโอกาสให้บุคลากรและลูกจ้างประจำมีโอกาสความก้าวหน้าในเส้นทางการทำงานบ้างเพื่อบำรุงรักษา และเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้ยังคงดำรงอยู่ตลอดเวลา รวมถึงการมีชั่วโมงเกินกฎหมายแรงงานกำหนด ควรลดชั่วโมงทำงานให้น้อยกว่า 42 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งทำให้ไม่เกิดความเหนื่อยล้าในการทำงานจนเกินไป

3. การได้รับการพัฒนาทักษะและการใช้ความสามารถ ควรจัดให้บุคลากรทุกคนได้เข้าประชุม ฝึกอบรมหรือสัมมนา เพื่อพัฒนาทักษะการทำงานของตนเอง และองค์กร สามารถนำเทคนิค วิธีการใหม่ๆ ไปใช้ในการแก้ข้อบกพร่อง ปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ โดยการจัดอบรมหลักสูตรแก่บุคลากรควรมีความหลากหลายเท่าทันสถานการณ์โควิด และเสนอให้มีการออกแบบสอบถามสำรวจความต้องการเพื่อทราบความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อประโยชน์ในการฝึกอบรมที่ตรงตามความต้องการของบุคลากรมากขึ้น พร้อมทั้งจัดให้มีการหมุนเวียนงานอย่างน้อย 2 แผนก เพื่อให้บุคลากรได้รับการพัฒนาทักษะการทำงานให้มีความหลากหลาย ประกอบกับควรมีแผนพัฒนารายบุคคลที่มีความชัดเจนเพื่อการพัฒนาดังกล่าวตรงกับความรู้ความสามารถและสอดคล้องตามเส้นทางเติบโตตามสายงานของบุคลากร พร้อมทั้งหน่วยงานควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาบุคลากรด้านต่าง ๆ เช่น การฝึกอบรมหลักสูตรภายนอกที่สนใจ การศึกษาต่อ การดูงานทั้งในและต่างประเทศ เป็นต้น

4. สัมพันธภาพระหว่างบุคคล เสนอให้มีการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความสัมพันธ์ในองค์กร เช่น กิจกรรมกีฬา ท่องเที่ยว และบำเพ็ญประโยชน์ ด้านการปฏิบัติงานร่วมกันควรส่งเสริมให้มีการทำงานเป็นทีม

โดยเฉพาะในสถานการณ์ดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ภายใต้อุปสรรคเดียวกันคือการดูแล รักษาผู้ป่วยให้มีสุขภาพดี

5. สภาพแวดล้อมที่ดีปลอดภัย ควรมีการเตรียมความพร้อมให้บุคลากรทั้งจำนวนคน ควรเพิ่มมากขึ้น เพิ่มอัตรากำลังคน เพื่อให้สามารถดูแลผู้ป่วยได้อย่างทั่วถึง และความปลอดภัยในการรับมือกับโรคระบาด ทั้งในส่วนของการสถานที่ต่าง ๆ และอุปกรณ์ป้องกัน เพิ่มอุปกรณ์ป้องกัน เพื่อให้มีเพียงพอจะได้มีอุปกรณ์ ป้องกันที่พร้อมใช้อยู่ตลอดเวลา จุดคัดกรองควรมีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ในการเว้นระยะห่างอย่างชัดเจน มีมาตรการที่ชัดเจน รัดกุม สภาพแวดล้อมในการทำงานควรปลอดภัยมีการทำความสะอาดบ่อยขึ้นในส่วน ต่าง ๆ และห้องน้ำควรดูแลมีความสะอาดเสมอ และขอให้มีการรักษาความปลอดภัยจากการติดเชื้อผู้ป่วย โควิด โดยเฉพาะในส่วนที่ใช้ลำเลียงผู้ป่วย ห้องพักผู้ป่วยติดเชื้อให้ได้มาตรฐานมากกว่าที่เป็นอยู่

6. ความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวกับการทำงาน ภาระงานมากขึ้นความสุขลดลงโดยเฉพาะ การทำงานล่วงเวลา และการมีวันหยุดที่น้อยลงกว่าเดิม ภาระงานต่อสัปดาห์มีชั่วโมงเกินกว่ากฎหมายกำหนด มีการตัดสิทธิ์วันหยุด วันลา ทำให้ไม่สามารถจัดสรรเวลาการทำงานและเวลาส่วนตัวให้สมดุลได้ หัวหน้างาน ควรมีการมอบหมายงานให้เหมาะสมเพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานที่เคร่งครัด จนไม่มีเวลาพักผ่อนหรือใช้ชีวิต ส่วนตัวอย่างเพียงพอ ควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรที่อยู่ห่างไกลได้กลับภูมิลำเนาของตนเอง และจากการ สอบถามความคิดเห็นบุคลากรต้องการความห่วงใย การถามไถ่ ชีวิตการทำงานและชีวิตความเป็นอยู่ คำชื่นชม จากหัวหน้างานบ้าง อาจทำให้รู้สึกพึงพอใจในงานมากขึ้น และส่งผลต่อการใช้ชีวิตอันส่งผลต่อความสำเร็จ ทั้งงานและชีวิตครอบครัว

7. การได้ทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จากการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นและข้อเสนอแนะด้าน การทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมของบุคลากรพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่รู้สึกภาคภูมิใจในงานที่ปฏิบัติ นั้นเป็นประโยชน์ต่อสังคม รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าที่ได้มีส่วนร่วมแสดงความรับผิดชอบ และมีความสำคัญ ต่อสังคม อีกทั้งควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรบางส่วนเล็งเห็นถึงความสำคัญในบทบาทของตน เสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง

8. การได้รับการปกป้องสิทธิส่วนบุคคล บรรยากาศในการทำงานควรมีความเสมอภาคและยุติธรรม โดยเปิดโอกาสให้ทุกคน ได้มีอิสระในการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผยมากขึ้น จัดให้มีการประชุมในแผนก บ่อยขึ้น

ข้อเสนอแนะด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

1. ความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ และสังคม จากการสอบถามบุคลากรทางการแพทย์ส่วนใหญ่ ต้องการการสนับสนุนด้านต่าง ๆ จากหน่วยงานภายในและภายนอก เช่น ในเรื่องการทำประกันโควิด การฉีด วัคซีน ค่าความเสี่ยง ค่าตอบแทน และค่าล่วงเวลาที่เพิ่มขึ้น เพราะการที่สมาชิกในครอบครัวทำงาน ในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นสถานที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด สมาชิกในครอบครัวคนอื่น ๆ ก็เสี่ยงต่อการติดเชื้อ มากขึ้นด้วยเช่นกัน บุคลากรจึงควรได้รับค่าตอบแทนหรือค่าทดแทนตามความเหมาะสม

2. ความรับผิดชอบต่อด้านกฎหมาย หากอยู่ในภาวะเสี่ยงสูงหรือติดเชื้อโควิดจากการปฏิบัติงานองค์กร ควรให้ความสำคัญ และดูแลบุคลากรให้ครอบคลุมในด้านต่าง ๆ เช่น การให้สิทธิวันลาป่วยอย่างเหมาะสม

จัดหาที่กักตัว อาหาร เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่บุคลากร และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน

3. ความรับผิดชอบด้านจริยธรรม บุคลากรทางการแพทย์ส่วนใหญ่มีความเห็นเรื่องควรจัดให้มีการประชุมบ่อยขึ้น ซึ่งอาจทำให้สื่อสารได้ตรงกันมากขึ้น เพราะในสถานการณ์โควิดมีการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานมากขึ้น การพูดคุยกันมากกว่าเดิมอาจทำให้ข้อผิดพลาดลดลง รวมถึงการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เจริญสติ หมั่นฝึกสติก็จะทำให้สามารถทำงานอย่างเป็นระบบ การทำงานได้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นอีกด้วย

4. ความรับผิดชอบเชิงสาธารณประโยชน์ บุคลากรทางการแพทย์ควรให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชน เพื่อสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเมื่อตนเองติดเชื้อโควิด พบว่าเมื่อผู้ป่วยติดเชื้อโควิดไม่ทราบแนวทางการรักษา มีความตระหนักไปโรงพยาบาลเมื่อตรวจพบตนติดเชื้อโควิด การไม่ได้เข้าสู่ระบบสาธารณสุข ซึ่งนำไปสู่การแพร่กระจายเชื้อสู่ผู้อื่น อันตรายแก่ชีวิต และภาครัฐนำเสนอข้อมูลตัวเลขผู้ติดเชื้อโดยรวมคลาดเคลื่อน เพราะขาดการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน จึงควรจัดให้มีการดำเนินการเชิงรุกในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมโรค

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง คุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่ภาคใต้

ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิต ไม่แตกต่างกันในด้านเพศ อายุ สถานที่ปฏิบัติงาน สถานภาพ และตำแหน่งงาน และแตกต่างกัน ในด้านระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐิติรัตน์ ชะเอม (2563) เรื่อง ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลปัจจัยในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี พบว่า เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่งงาน และระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นของบุคลากรในสังกัดสำนักงานอธิการบดี ต่อปัจจัยในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน ทั้งภาพรวมและรายด้าน เพศที่แตกต่างกันส่งผลต่อปัจจัยในการปฏิบัติงานของบุคลากรไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันทุกคนให้ความสำคัญกับประเด็นความเสมอภาค ความเท่าเทียมกันในเรื่องเพศ และองค์กรมีนโยบายส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างเท่าเทียม อายุ การปฏิบัติงานกับอายุไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันลักษณะการปฏิบัติงานที่เป็นทีมมากขึ้น จึงทำให้เกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกัน จึงอาจทำให้ไม่เกิดช่องว่างด้านอายุ สถานภาพ การปฏิบัติงานกับสถานภาพไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการงาน การมอบหมายงาน หน้าที่ความรับผิดชอบที่หน่วยงานมอบให้บุคคลนั้น ๆ ไม่ส่งผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัวของบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มิสถานภาพโสด สมรส และหม้าย /หย่าร้าง ตำแหน่งงานไม่ส่งผลต่องานปฏิบัติงาน อาจเนื่องมาจากลักษณะงาน และสภาพแวดล้อมที่ดีในด้านต่าง ๆ เหมาะสมกับตำแหน่งที่ปฏิบัติงานอยู่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุธรรม อิสเฮาะ (2561) คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา

จังหวัดสงขลา พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และจำนวนสมาชิกในครอบครัว ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน กล่าวคือ การมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันภายในครอบครัว รายได้แต่ละคนจึงมีความแตกต่างกัน สามารถนำมาจุนเจือหรือใช้จ่ายภายในครอบครัวได้หรือมีรายได้เพียงพอต่อการใช้ชีวิตในแต่ละวัน

ในส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกันในด้านเพศ สถานที่ปฏิบัติงาน สถานภาพ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงาน และแตกต่างกัน ในด้านอายุ และรายได้ต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ รอดภัย (2557) เรื่อง การรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความจงรักภักดีของหอพักของนักศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี พบว่า เพศ ชั้นปี การศึกษา คณะวิชาที่สังกัดและรายรับต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมไม่แตกต่างกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 กับความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่า Sig. ต่ำกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานรอง H₁ สรุปได้ว่า คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคม การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมประเด็นการปฏิบัติด้านแรงงานขององค์กรกับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันเป็นการยกระดับความเป็นอยู่และดูแลมาตรฐานการทำงานของบุคลากร ส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีการปฏิบัติต่อบุคลากรอย่างเป็นธรรมให้ความเท่าเทียมกันไม่เลือกปฏิบัติให้โอกาสบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ และโอกาสในความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีนโยบายส่งเสริมในเรื่องของความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร ตลอดจนทำให้บุคลากรได้มีโอกาสในการสร้างความสมดุลในชีวิตการทำงาน ชีวิตส่วนตัว และชีวิตครอบครัว เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้มีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี และยังสามารถรักษาสัมพันธ์ภาพทางบวกกับบุคลากรขององค์กร สร้างความผูกพัน และจงรักภักดีต่อองค์กรอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญนิ ภูมิธรรานนท์, นพพร ศรีวรวิไล และวิภารัตน์ จนวนรมณีย์ (2558) เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน พบว่า ความสัมพันธ์ของการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมประเด็นการปฏิบัติด้านแรงงาน กับคุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากร มีความสัมพันธ์กันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ หากองค์กรธุรกิจมีการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมประเด็นการปฏิบัติด้านแรงงานที่สูงหรือมาก คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรในองค์กรนั้นย่อมสูงหรือมากเช่นกัน แสดงว่าองค์กรธุรกิจในประเทศไทย จำเป็นต้องคงไว้ซึ่งกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันจะนำมาซึ่งพัฒนาการจัดการด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรขององค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำงานของบุคลากรดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นนับว่าเป็นกลยุทธ์การจัดการภายในองค์กรที่จำเป็นอย่างยิ่ง ที่สามารถตอบสนองความต้องการบุคลากร จูงใจให้บุคลากรที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพ ยินดีที่จะทำงานให้กับองค์กร สามารถสร้างความผูกพันของบุคลากรโดยการสร้าง

ความรู้สึกว่าบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจที่สำคัญและมีค่าขององค์กร เป็นการช่วยเพิ่มการเชื่อมต่อทางสังคมของบุคลากรกับองค์กร

สรุป

1. คุณภาพชีวิตในการทำงาน ทั้งรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการแพทย์ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตและความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน
3. คุณภาพชีวิตของบุคลากรทางการแพทย์มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การมีค่าตอบแทนที่เพียงพอ และเป็นธรรม มีความสัมพันธ์กับการบริหารความเสี่ยง ในสถานการณ์ที่ภาระงานเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดขวัญกำลังใจในการทำงาน
2. ความพร้อมของตัวบุคลากรอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้องกัน รวมถึงมาตรการที่เข้มงวดในการรับมือกับโรคระบาดเพื่อเป็นการเพิ่มความปลอดภัยของบุคลากรจากผู้ป่วย และสามารถเข้าดูแลผู้ป่วยได้อย่างใกล้ชิดและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น
3. การมีชั่วโมงในการทำงานที่เหมาะสมโดยไม่เกิน 42 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ซึ่งจะต้องเป็นไปตามกฎหมายแรงงานกำหนดการมีวันลาวันหยุดเพิ่มเติม ทำให้การทำงานมีความสมดุลกับการใช้ชีวิตและทำให้บุคลากรมีความสุขกับการทำงานเพิ่มมากขึ้น
4. หน่วยงานและส่วนกลางควรเข้ามาสนับสนุนการบริหารงานของโรงพยาบาลศูนย์ในเขตพื้นที่ภาคใต้มากขึ้นในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ในเรื่องค่าตอบแทน ค่าความเสี่ยง การทำประกัน อุปกรณ์ป้องกันการฉีดวัคซีน การฝึกอบรมหรือการสัมมนา เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาอยู่เสมอ และทำให้เกิดความคล่องตัว และทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
5. การมีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคม ต่อส่วนรวมหากในสถานการณ์โควิด 19 กลุ่มบุคลากรทางการแพทย์นับว่าเป็นคนกลุ่มใหญ่กลุ่มหนึ่งที่มีความเสียสละเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนควรให้ความร่วมมือในการป้องกันตนเอง และไม่ปกปิดข้อมูลหากมาจากพื้นที่เสี่ยงควรกักตัว โดยสามารถปฏิบัติตามแนวทางโดยรายงานแก่หน่วยงานสาธารณสุขอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ได้รับความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วมากที่สุด และทำให้ไม่มีการแพร่เชื้อสู่ผู้อื่น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการทำการศึกษเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ในช่วงวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 (COVID-19) ในเขตพื้นที่

ภาคใต้ ร่วมกับการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ทราบถึงผลของคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรทางการแพทย์ได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มเติมตัวแปรด้านอื่น ๆ ที่คาดว่าจะสามารถอธิบายถึงระดับคุณภาพชีวิตการทำงานได้ เช่น จำนวนบุตร การมีที่พักอาศัย เป็นของตนเอง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานให้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิต และความรับผิดชอบต่อสังคมในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ เช่น ครู ไลน์แมน พนักงานบริษัทเอกชน ในช่วงวิกฤตการณ์โควิด เพื่อให้ได้ทราบถึงคุณภาพชีวิตในช่วงวิกฤตการณ์โควิดของแต่ละอาชีพ และนำไปพัฒนากระบวนการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชำนาญ รอดภัย. (2557). การรับรู้ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความจงรักภักดีของหอพักของนักศึกษา มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 8(1), 146-148.
- ฐิติรัตน์ ชะเอม. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในสังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี (รายงานวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เพ็ญนิ ภูมิธรรานนท์, นพพร ศรีวรวิไล และวิภารัตน์ จวนรมณีย์ (2558). *ความรับผิดชอบต่อสังคมกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- อนรรฆ อีสเฮาะ. (2561). *คุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะกอม อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา*. (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Carroll, A. (1991) The Pyramid of Corporate Social Responsibility: Toward the Moral Management of Organizational Stakeholders. *Business Horizons*, 34, 39-48.
- Kotler, P., & Lee, N. (2005). *Corporate Social Responsibility: Doing the Most Good for Company and Your Cause*. Wiley.
- Walton, R.E. (1973). Quality of Working Life. *Sloan Management Review*, 15(1), 11-12.
- World Business Council for Sustainable Development (WBCSD). (2000). *Corporate Social responsibility: making good business sense*. Retrieved May 15, 2022, from <http://www.wbcsd.org/web/publications/csr2000.pdf>
- World Health Organization (WHO). (2020). *Coronavirus Disease (COVID-19) Situation Reports*. Retrieved May 13, 2022, from https://cdn.who.int/media/docs/defaultsource/sear/thailand/2022_05_04_tha-sitre-234-covid-19_th.pdf?sfvrsn=865f92a7_1